

N:o 27.

Ank. till Riksd. tryckeriexp. den 4 maj 1909, kl. 6 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut, i anledning af bevillningsutskottets betänkande n:o 21, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrifning m. m. äfvensom en i ämnet väckt motion.

I proposition n:o 96 hade Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att besluta, att vissa §§ i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrifning skulle erhålla den förändrade lydelse, som af ett vid propositionen fogadt förslag utvisades.

I sitt ofvan omförmälda betänkande hade bevillningsutskottet hemställt, att Riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förslag icke kunnat oförändradt bifallas, måtte antaga samma förslag med de ändringar, ett vid utskottets betänkande fogadt författningsförslag utvisade.

Skiljaktigheterna i de båda förslagen afsågo nedan angifna författningsrum, hvilka enligt respektive båda förslag skulle erhålla följande här nedan jämsides upptagna lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

§ 4.

§ 4.

Mom. 1. En hvar, som ej hos annan mantalsskrifves, har att årligen vid mantalsskrifningen aflämna

Mom. 1. En hvar, som ej hos annan mantalsskrifves, har att årligen vid mantalsskrifningen aflämna

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 5 Saml. 1 Afd. 27 Häft. (N:o 27.)

1

(Kungl. Maj:ts förslag.)

uppgift enligt bifogade formulär n:r 1. Denna uppgift skall vara försedd med intyg af pastor i mantalsskrifningsorten, att uppgiften blifvit jämförd med församlingsboken; och skall pastor vid uppgiftens granskning hafva därå antecknat hvad vid granskningen anmärkts af beskaffenhet, att upplysning därom bör vid mantalsskrifningen meddelas. Den, som på grund af § 3 mom. 1 tredje punkten uppgifver sig komma att först senare inflytta från annat distrikt, må dock förete pastors intyg i den ordning, § 11 omförmäler.

Mantalsuppgiften skall upptaga:

5:o) fartyg, som af honom äges eller för hvilket han är hufvudredare, dess dräktighet och byggnadsmaterial samt därå anbringad ångmaskins drifkraft äfvensom befälhafvarens namn och mantalsskrifningsort;

Mom. 5. Inom hvarje kommun skola årligen för mantalsskrifningen väljas kommunalombud, hvilka hafva att på begäran af de uppgiftspliktiga biträda dem vid uppgiftsskyldighetens fullgörande, särskildt med mantalsuppgifternas uppsättande och aflämnande. Kommunalombuden utses till erforderligt antal för hvarje mantalsskrifningsdistrikt af den myndighet, som utöfvar kommunens beslutanderätt.

§ 5.

Mom. 4. De i denna § föreskrifna uppgifter skola till veder-

(Utskottets förslag.)

uppgift enligt bifogade formulär n:r 1.

Mantalsuppgiften skall upptaga: 5:o) fartyg, som af honom äges eller för hvilket han är hufvudredare, dess dräktighet och byggnadsmaterial äfvensom befälhafvarens namn och mantalsskrifningsort samt, beträffande maskindrifvet fartyg, drifkraftens storlek;

Mom. 5. På landsbygden må allmoge och mindre skrifkunniga äga att antingen själfva eller genom annan uppgiftspliktig person muntligen meddela sina uppgifter.

§ 5.

Mom. 4. De i denna § föreskrifna uppgifter skola till veder-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

börande pastor eller i § 13 omfördörd församlingsföreståndare insändas före den 8 november hvarje år, och, efter det pastor eller församlingsföreståndaren därå tecknat intyg, att de öfverensstamma med församlingsboken, af denne aflämnas till mantalsskrifningsförrättaren; skolande pastor eller församlingsföreståndare likaledes till mantalsskrifningen medhafva de senast till honom inkomna förteckningar öfver vissa arbetare, hvilka, enligt hvad särskildt är eller varder stadgadt, årligen skola af arbetsgifvare eller arbetsföreståndare meddelas.

§ 7.

Mom. 1. Vid mantalsskrifningen skola tillstädesvara pastor eller, om han har förfall, någon af honom förordnad lämplig person, helst annan inom församlingen tjänstgörande präst, vederbörande stadsfiskal eller länsman och fjärdingsman äfvensom kommunalombuden.

En hvar, hvilkens rätt är beroende af mantalsskrifningen, äger att för bevakande därå öfvervara förretningen.

§ 8.

Mom. 1. I enlighet med församlingsboken och efter granskning af de aflämnade uppgifterna samt

(Utskottets förslag.)

börande pastor eller i § 13 omfördörd församlingsföreståndare insändas före den 8 november hvarje år, och, efter det pastor eller församlingsföreståndaren *däraf tagit del*, af denne aflämnas till mantalsskrifningsförrättaren; skolande pastor eller församlingsföreståndare likaledes till mantalsskrifningen medhafva de senast till honom inkomna förteckningar öfver vissa arbetare, hvilka, enligt hvad särskildt är eller varder stadgadt, årligen skola af arbetsgifvare eller arbetsföreståndare meddelas.

§ 7.

Mom. 1. Vid mantalsskrifningen skola tillstädesvara pastor eller, om han har förfall, någon af honom förordnad lämplig person, helst annan inom församlingen tjänstgörande präst, vederbörande stadsfiskal eller länsman och fjärdingsman *samt kommunalombud, hvilka till erforderligt antal för hvarje mantalsskrifningsdistrikt utses af den myndighet, som utöfvar kommunens beslutanderätt.*

En hvar, hvilkens rätt är beroende af mantalsskrifningen, äger att för bevakande därå öfvervara förretningen.

§ 8.

Mom. 1. I enlighet med församlingsboken och efter granskning af de aflämnade uppgifterna samt med

(Kungl. Maj:ts förslag.)

med ledning jämväl af de upplysningar, som af de vid förrättningen närvarande kunna meddelas, skola i mantalslängden för hvarje distrikt å landet uppföras, särskildt för hvar fastighet, till namn och födelseår samt yrke eller tjänst alla de personer, hvilka böra där mantalsskrifvas. Härvid antecknas den förändring i afseende å ägande-, åbo- eller nyttjanderätt till fastigheten, som må hafva inträffat. I öfrigt iakttages, att hvarje man, hvilkens ålder vid slutet af det år, mantalsskrifningen afser, ej understiger tjuguet år, upptages för sig med utsättande af hans fullständiga namn; att, därest mantalsuppgiften för sådan man ej kunnat af pastor vitsordas, i längden antecknas, att uppgiften är obestyrkt; att särskild beteckning införes för alla män af nämnda ålder, hvilka vid senaste mantalsskrifningen ej voro mantalsskrifna inom distriktet; samt att för dem, hvilka ej äro svenska medborgare, antecknas deras nationalitet.

I längden angifvas äfven de personer, hvilka befrias från erläggande af mantalspenningar, så ock de inskrifningsskyldiga samt de, hvilkas värnpliktsförhållanden ej med säkerhet kunnat utrönas; hvarjämte iakttages att den, som saknar stadigt hemvist, efteråt i längden särskildt upptages, allt på sätt formuläret till mantalslängd utvisar.

(Utskottets förslag.)

ledning jämväl af de upplysningar, som af de vid förrättningen närvarande kunna meddelas, skola i mantalslängden för hvarje distrikt å landet uppföras, särskildt för hvar fastighet, till namn och födelseår samt yrke eller tjänst alla de personer, hvilka böra där mantalsskrifvas. Härvid antecknas den förändring i afseende å ägande-, åbo- eller nyttjanderätt till fastigheten, som må hafva inträffat. I öfrigt iakttages, att hvarje man, hvilkens ålder vid slutet af det år, mantalsskrifningen afser, ej understiger tjuguet år, upptages för sig med utsättande af hans fullständiga namn; att därest någon af dessa icke är kyrkoskrifven i församlingen, anteckning härom göres i längden; att särskild beteckning införes för alla män af nämnda ålder, hvilka vid senaste mantalsskrifningen ej voro mantalsskrifna inom distriktet; samt att för dem, hvilka ej äro svenska medborgare, antecknas deras nationalitet.

I längden angifvas äfven de personer, hvilka befrias från erläggande af mantalspenningar, så ock de inskrifningsskyldiga samt de, hvilkas värnpliktsförhållanden ej med säkerhet kunnat utrönas; hvarjämte iakttages att den, som saknar stadigt hemvist, efteråt i längden särskildt upptages, allt på sätt formuläret till mantalslängd utvisar.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Mom. 3. Af de i nästföregående års mantalslängd upptagna personer må, utom den, som affidit, och den, som bosatt sig å utländsk ort, på sätt i § 1 sägs, icke någon annan vid mantalskrifningen utelämnas än den, som under årets lopp, efter att hafva uttagit flyttningsbetyg, till annat distrikt afflyttat eller vid förrättningen styrker, att han för det kommande året, enligt de i fråga om behörig mantalsskrifningsort här ofvan bestämda grunder, bör vara mantalsskrifven inom annat distrikt; dock att, därest under förrättningen finnes, att någon, som i senaste mantalslängden för distriktet varit upptagen, till annan ort sig begifvit, utan att hafva uttagit flyttningsbetyg, jämväl denne må, om vistelseorten är okänd och anledning icke förefinnes, att hans bortavaro endast är tillfällig, vid mantalsskrifningen utelämnas.

§ 10.

Mom. 2. I mantalslängden införas de rättelser och tillägg, som föranledas af ofvan omförmälda längd och förteckning, därvid beträffande dem, för hvilka i mantalslängden gjorts anteckning om obestyrkt mantalsuppgift, men hvilka numera aflämnat flyttningsbetyg, anteckningen härom öfverstrykes; och skola nyssnämnda handlingar biläggas mantalslängden.

(Utskottets förslag.)

Mom. 3. Af de i nästföregående års mantalslängd upptagna personer må, utom den, som affidit, och den, som bosatt sig å utländsk ort, på sätt i § 1 sägs, icke någon annan vid mantalskrifningen utelämnas än den, som under årets lopp, efter att hafva uttagit flyttningsbetyg, till annat distrikt afflyttat eller vid förrättningen styrker, att han för det kommande året, enligt de i fråga om behörig mantalsskrifningsort här ofvan bestämda grunder, bör vara mantalsskrifven inom annat distrikt; dock att, därest under förrättningen finnes, att någon, som i senaste mantalslängden för distriktet varit upptagen, till annan ort sig begifvit, utan att hafva uttagit flyttningsbetyg, jämväl denne må, om vistelseorten är okänd och anledning icke förefinnes, att hans bortavaro endast är tillfällig, *kunna* vid mantalsskrifningen utelämnas, *dock icke förrän han varit borta minst ett år.*

§ 10.

Mom. 2. I mantalslängden införas de rättelser och tillägg, som föranledas af ofvan omförmälda längd och förteckning, därvid beträffande dem, för hvilka i mantalslängden gjorts anteckning, *att de ej äro i församlingen kyrkoskrifna*, men hvilka numera aflämnat flyttningsbetyg, anteckningen härom öfverstrykes; och skola nyssnämnda handlingar biläggas mantalslängden.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

§ 11.

Mantalslängden jämte därtill hörande bilagor samt det vid mantalskrifningen hållna protokoll skola, vid bot af tre kronor för hvarje dag, som därmed fördröjes, före den 1 mars af mantalsskrifningsförrättaren aflämnas till vederbörande pastor, hvilken har att med församlingsboken jämföra mantalslängden och därvid särskildt uppmärksamma, huruvida med ledning af församlingsboken numera kan vitsordas mantalsuppgift, som i längden betecknats såsom obestyrkt. De vid granskningens förekomna anmärkningar skola upptagas å en (i enlighet med hosföljande formulär n:r 5 upprättad) förteckning, som bifogas mantalslängden; och skall denna med tillhörande handlingar senast den 15 mars af pastor återställas till mantalsskrifningsförrättaren.

Sedan i anledning af pastors anmärkningar vederbörliga rättelser och tillägg ägt rum i mantalslängden, skall längden anses justerad; dock må den, som jämlikt § 3 mom. 1 tredje punkten anmält inflyttning under året från annat distrikt, äga att inom maj månads utgång hos mantalsskrifningsförrättaren medelst intyg af pastor i mantalsskrifningsorten styrka uppgift om namn och ålder; och skall, där så sker, för honom i längden gjord anteckning om obestyrkt mantalsuppgift öfverstrykas.

§ 11.

Mantalslängden jämte därtill hörande bilagor samt det vid mantalskrifningen hållna protokoll skola, vid bot af tre kronor för hvarje dag, som därmed fördröjes, före den 1 mars af mantalsskrifningsförrättaren aflämnas till vederbörande pastor, hvilken har att med församlingsboken jämföra mantalslängden och därvid särskildt uppmärksamma, huruvida *person, för hvilken i längden gjorts anteckning, att han ej är i församlingen kyrkoskrifven, numera aflämnat flyttningsbetyg.* De vid granskningens förekomna anmärkningar skola upptagas å en (i enlighet med hosföljande formulär n:r 5 upprättad) förteckning, som bifogas mantalslängden; och skall denna med tillhörande handlingar senast den 15 mars af pastor återställas till mantalsskrifningsförrättaren.

Sedan i anledning af pastors anmärkningar vederbörliga rättelser och tillägg ägt rum i mantalslängden, skall längden anses justerad; dock må den, som jämlikt § 3 mom. 1 tredje punkten anmält inflyttning under året från annat distrikt, äga att inom maj månads utgång hos mantalsskrifningsförrättaren medelst intyg af pastor i mantalsskrifningsorten styrka uppgift om namn och ålder; och skall, där så sker, för honom i längden gjord anteckning, *att han icke är i församlingen kyrkoskrifven, öfverstrykas.*

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Senast den 20 mars skall den justerade mantalslängden aflämnas till ordföranden i taxeringsnämnden för det ändamål, hvarom i förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst förmåles.

Under den tid, mantalslängden finnes hos mantalsskrifningsförrättaren eller pastor, bör den hållas tillgänglig för dem, som därpå önska taga del.

Sedan årets pröfningsnämnd avslutat sina göromål, emottagas mantalslängderna af vederbörande härads-skrifvare och magistrater för att, jämte tillhörande bilagor och jämlikt formulär n:r 6 upprättadt sammandrag, bifogas årets kronoräkenskaper; börande duplettexemplar af samma längder och sammandrag likasom protokollen förvaras hos härads-skrifvarna och magistraterna.

§ 15.

Uraktlåter uppgiftspliktig att i behörig tid aflämna mantalsuppgift, skall, jämte det anteckning om de försumliges namn och hemvist af förrättningsmannen i protokollet verkställas, felande uppgift, om den försumlige finnes inom orten, efter anmodan af mantalsskrifningsförrättaren, honom affordras genom stadsfiskal i stad samt länsman eller fjärdingsman på landet. Tredskas den försumlige eller finnes han icke inom orten, skall mantalsskrifningsförrättaren anmäla förhållandet hos Kungl.

(Utskottets förslag.)

Senast den 20 mars skall den justerade mantalslängden aflämnas till ordföranden i taxeringsnämnden för det ändamål, hvarom i förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst förmåles.

Under den tid, mantalslängden finnes hos mantalsskrifningsförrättaren eller pastor, bör den hållas tillgänglig för dem, som därpå önska taga del.

Sedan årets pröfningsnämnd avslutat sina göromål, emottagas mantalslängderna af vederbörande härads-skrifvare och magistrater för att, jämte tillhörande bilagor och jämlikt formulär n:r 6 upprättadt sammandrag, bifogas årets kronoräkenskaper; börande duplettexemplar af samma längder och sammandrag likasom protokollen förvaras hos härads-skrifvarna och magistraterna.

§ 15.

Uraktlåter uppgiftspliktig att i behörig tid aflämna mantalsuppgift, *må*, jämte det anteckning om de försumliges namn och hemvist af förrättningsmannen i protokollet verkställas, felande uppgift, om den försumlige finnes inom orten, efter anmodan af mantalsskrifningsförrättaren, honom affordras genom stadsfiskal i stad samt länsman eller fjärdingsman på landet. Tredskas den försumlige eller finnes han icke inom orten, skall mantalsskrifningsförrättaren anmäla förhållandet hos Kungl.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Maj:ts befallningshafvande, som äger att med föreläggande af vite införskaffa den felande handlingen.

Genast efter mottagandet af den i § 8 mom. 5 omförmälda längd skall mantalsskrifningsförrättaren förelägga en hvar därå upptagen person, hvilken försummat honom åliggande skyldighet att aflämna flyttningsbetyg, att inom viss lämplig tid efter föreläggandets delfående hafva fullgjort omförmälda skyldighet. Delgifningen af beslutet ombesörjes af stadsfiskal i stad samt länsman på landet. Dessa skola äfven vaka öfver att föreläggandet efterlefves. Tredskas den försumlige, har stadsfiskalen eller länsmanen att skyndsamt därom göra anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som förelägger den försumlige att vid vite fullgöra sin kyrkoskrifningsskyldighet.

Krono- och stadsbetjänt, som verkställer infordrande af felande uppgift eller delgifvande af föreläggande, som ofvan sägs, äger att därför af den försumlige undfå godtgörelse med en krona för hvarje förrättning.

Den, som genom uteblifven eller oriktig uppgift föranleder, att någon skattskyldig undgår att utgöra mantalspenningar, skall för gäldande där-af vara ansvarig.

(Utskottets förslag.)

Maj:ts befallningshafvande, som äger att med föreläggande af vite införskaffa den felande handlingen.

Genast efter mottagandet af den i § 8 mom. 5 omförmälda längd skall mantalsskrifningsförrättaren förelägga en hvar därå upptagen person, hvilken försummat honom åliggande skyldighet att aflämna flyttningsbetyg, att inom viss lämplig tid efter föreläggandets delfående hafva fullgjort omförmälda skyldighet. Delgifningen af beslutet ombesörjes af stadsfiskal i stad samt länsman på landet. Dessa skola äfven vaka öfver att föreläggandet efterlefves. Tredskas den försumlige, har stadsfiskalen eller länsmanen att skyndsamt därom göra anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som förelägger den försumlige att vid vite fullgöra sin kyrkoskrifningsskyldighet.

Krono- och stadsbetjänt, som verkställer infordrande af felande uppgift eller delgifvande af föreläggande, som ofvan sägs, äger att därför af den försumlige undfå godtgörelse med en krona för hvarje förrättning.

Den, som genom uteblifven eller oriktig uppgift föranleder, att någon skattskyldig undgår att utgöra mantalspenningar, skall för gäldande där-af vara ansvarig.

Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva, vid behandlingen af utskottets omförmälda hemställan, Riksdagens kamrar stannat i skiljaktiga beslut beträffande ifrågavarande författningsrum, i det att

Första Kammaren i dessa delar godkänt Kungl. Maj:ts proposition, under det Andra Kammaren bifallit hvad utskottet hemställt.

Andra Kammarens beslut afviker i tre hufvudpunkter från Kungl. Maj:ts förslag, i det att kammaren icke velat godkänna förslaget, i hvad det afser, *dels* att mantalsuppgift före aflämnandet skall företes för pastor i mantalsskrifningsorten och af honom jämföras med församlingsboken, *dels* att det i nu gällande förordning stadgade medgifvandet för allmoge och mindre skrifkunniga att muntligen meddela sina uppgifter skall upphävas, *dels* slutligen att kommunalombuden skola åläggas skyldighet att biträda vid uppgifters affattande.

Då den föreslagna utvecklingen af kommunalombudsinstitutionen tydligt är betingad af den utsträckta skyldigheten att lämna skriftliga uppgifter, torde Kungl. Maj:ts förslag i dessa bägge punkter böra antingen samfaldt afslås eller samfaldt godkännas. Något sådant samband synes däremot icke äga rum mellan dessa båda punkter och förslaget om mantalsuppgifternas aflämnande till pastor.

Vid sådant förhållande och då utskottet har den uppfattningen, att Andra Kammaren lagt hufvudvikten därvid, att nu stadgade medgifvande att muntligen aflämnas uppgift fortfarande må vara gällande, föreslår utskottet, att Andra Kammaren må biträda Första Kammarens beslut i fråga om § 4 mom. 1 och § 5 mom. 4 samt att Första Kammaren må ansluta sig till den af Andra Kammaren beslutade lydelsen af § 4 mom. 5, dock med den eftergiften åt Första Kammarens mening, att ovillkorlig förpliktelse att afgifva skriftlig uppgift åläggas i en kommun nyinflyttade personer.

I fråga om de öfriga författningsrum, hvarom kamrarna fattat skiljaktiga beslut, hemställer utskottet, att Första Kammaren må biträda Andra Kammarens mening. I vissa af dessa författningsrum har utskottet emellertid funnit sig böra föreslå mindre förändringar, hvilka synts utskottet utgöra konsekvenser af de i anslutning till Andra Kammarens beslut föreslagna afvikelser från Kungl. Maj:ts förslag. Ur samma synpunkt föreslås jämväl en ändring i ett moment, beträffande hvilket kamrarna fattat enstämiga beslut.

Beträffande dessa ändringsförslag får utskottet anföra följande.

Om kommunalombuden icke erhålla de af Kungl. Maj:t föreslagna utsträckta skyldigheter, torde ett uttryckligt angifvande af dem redan nu tillkommande uppgift lämpligen böra införas, i hvilket syfte utskottet föreslår en ändring i § 7 mom. 1.

Under nyssnämnda förutsättning torde blanketter till mantalsuppgifter icke böra tillhandahållas hos kommunalombuden, utan på landet hos

fjärdingsmännen och i stad å ställen, som magistraten bestämmer. Häraf föranledes en ändring i § 4 mom. 6, hvilket moment enligt kamrarnas samstämmade beslut skulle hafva följande lydelse:

Mom. 6. Blanketter till mantalsuppgifter skola genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg kostnadsfritt tillhandahållas de uppgiftspliktiga hos kommunalombuden och i stad dessutom å ställen, som magistraten bestämmer.

Om häradskrifvarne icke erhålla den lättnad i arbetet med mantalskrifningen, som det kungl. förslaget afser att bereda dem, torde icke kunna fordras, att de skola aflämna mantalslängden till pastor tidigare än nu sker eller före den 5 mars, hvarför utskottet föreslår härför erforderlig ändring i § 11.

På grund af hvad nu anförts får bevillningsutskottet hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med ändring af sitt förut fattade beslut i nu ifrågavarande ämne, må antaga det vid detta memorial fogade förslag till lydelse af vissa rum i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalskrifning.

Stockholm den 4 maj 1909.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herrar *G. Jansson* i Krakerud, *Branting*, *F. O. Berg* i Göteborg, *Kvarnzelius*, *Schotte*, *Röing*, *Broström*, *A. F. Janson* i Bråten och *Olofsson*.

Herrar *K. G. Karlsson* i Göteborg, *O. A. Ericsson* i Ofvanmyra och *Almqvist* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit, den förstnämnde i den slutliga behandlingen och de bägge sistnämnde i behandlingen af detta ärende inom utskottet.

§ 4.

Mom. 1. En hvar, som ej hos annan mantalsskrifves, har att årligen vid mantalsskrifningen aflämna uppgift enligt bifogade formulär n:r 1. Denna uppgift skall vara försedd med intyg af pastor i mantalsskrifningsorten, att uppgiften blifvit jämförd med församlingsboken; och skall pastor vid uppgiftens granskning hafva därå antecknat hvad vid granskningen anmärkts af beskaffenhet, att upplysning därom bör vid mantalsskrifningen meddelas. Den, som på grund af § 3 mom. 1 tredje punkten uppgifver sig komma att först senare inflytta från annat distrikt, må dock förete pastors intyg i den ordning, § 11 omförmäler.

Mantalsuppgiften skall upptaga:

5:o) fartyg, som af honom äges eller för hvilket han är hufvudredare, dess dräktighet och byggnadsmaterial äfvensom befälhafvarens namn och mantalsskrifningsort samt, beträffande maskindrifvet fartyg, drifkraftens storlek;

Mom. 5. På landsbygden må allmoge och mindre skrifkunniga äga att antingen själfva eller genom annan uppgiftspliktig person muntligen meddela sina uppgifter, dock ej de, som vid senaste mantalsskrifning i distriktet ej blefvo där mantalsskrifna.

Mom. 6. Blanketter till mantalsuppgifter skola genom Kungl. Maj:ts befallningshafvandes försorg kostnadsfritt tillhandahållas de uppgiftspliktiga på landet hos fjärdingsmännen och i stad å ställen, som magistraten bestämmer.

§ 5.

Mom. 4. De i denna § föreskrifna uppgifter skola till vederbörande pastor eller i § 13 omförmäld församlingföreståndare insändas före den 8 november hvarje år, och, efter det pastor eller församlingföreståndaren därå tecknat intyg, att de öfverensstämman med församlingsboken, af denne aflämnas till mantalsskrifningsförrättaren; skolande pastor eller församlingföreståndare likaledes till mantalsskrifningen medhafva de senast till

honom inkomna förteckningar öfver vissa arbetare, hvilka, enligt hvad särskildt är eller varder stadgadt, årligen skola af arbetsgifvare eller arbetsföreståndare meddelas.

§ 7.

Mom. 1. Vid mantalsskrifningen skola tillstädesvara pastor eller, om han har förfall, någon af honom förordnad lämplig person, helst annan inom församlingen tjänstgörande präst så ock, för tillhandagående med nödiga upplysningar, vederbörande stadsfiskal eller länsman och fjärdingsman samt kommunalombud. Dessa senare utses till erforderligt antal för hvarje mantalsskrifningsdistrikt af den myndighet, som utöfvar kommunens beslutanderätt.

En hvar, hvilkens rätt är beroende af mantalsskrifningen, äger att för bevakande däraf öfvervara förrättningen.

§ 8.

Mom. 1. I enlighet med församlingsboken och efter granskning af de aflämnade uppgifterna samt med ledning jämväl af de upplysningar, som af de vid förrättningen närvarande kunna meddelas, skola i mantalslängden för hvarje distrikt å landet uppföras, särskildt för hvar fastighet, till namn och födelseår samt yrke eller tjänst alla de personer, hvilka böra där mantalsskrifvas. Härvid antecknas den förändring i afseende å ägande-, åbo- eller nyttjanderätt till fastigheten, som må hafva inträffat. I öfrigt iakttages, att hvarje man, hvilkens ålder vid slutet af det år, mantalsskrifningen afser, ej understiger tjuguet år, upptages för sig med utsätande af hans fullständiga namn; att, därest någon af dessa icke är kyrkoskrifven i församlingen, anteckning härom göres i längden; att särskild be-teckning införes för alla män af nämnda ålder, hvilka vid senaste mantalsskrifningen ej voro mantalsskrifna inom distriktet; samt att för dem, hvilka ej äro svenska medborgare, antecknas deras nationalitet.

I längden angifvas äfven de personer, hvilka befrias från erläggande af mantalspenningar, så ock de inskrifningsskyldiga samt de, hvilkas värnpliktsförhållanden ej med säkerhet kunnat utrönas; hvarjämte iakttages, att den, som saknar stadigt hemvist, efteråt i längden särskildt upptages, allt på sätt formuläret till mantalslängd utvisar.

Mom. 3. Af de i nästföregående års mantalslängd upptagna personer må, utom den, som affidit, och den, som bosatt sig å utländsk ort, på

sätt i § 1 sägs, icke någon annan vid mantalsskrifningen utelämnas än den, som under årets lopp, efter att hafva uttagit flyttningsbetyg, till annat distrikt afflyttat eller vid förrättningen styrker, att han för det kommande året, enligt de i fråga om behörig mantalsskrifningsort här ofvan bestämda grunder, bör vara mantalsskrifven inom annat distrikt; dock att, därest under förrättningen finnes, att någon, som i senaste mantalslängden för distriktet varit upptagen, till annan ort sig begifvit, utan att hafva uttagit flyttningsbetyg, jämväl denne må, om vistelseorten är okänd och anledning icke förefinnes, att hans bortavaro endast är tillfällig, kunna vid mantalsskrifningen utelämnas, dock icke förrän han varit borta minst ett år.

§ 10.

Mom. 2. I mantalslängden införas de rättelser och tillägg, som för-
anledas af ofvan omförmälda längd och förteckning, därvid beträffande dem, för hvilka i mantalslängden gjorts anteckning, att de ej äro i församlingen kyrkoskrifna, men hvilka numera aflämnat flyttningsbetyg, anteckningen härom öfverstrykes; och skola nyssnämnda handlingar biläggas mantalslängden.

§ 11.

Mantalslängden jämte därtill hörande bilagor samt det vid mantalsskrifningen hållna protokoll skola, vid bot af tre kronor för hvarje dag, som därmed fördröjes, före den 5 mars af mantalsskrifningsförrättaren aflämnas till vederbörande pastor, hvilken har att med församlingsboken jämföra mantalslängden och därvid särskildt uppmärksamma, huruvida person, för hvilken i längden gjorts anteckning, att han ej är i församlingen kyrkoskrifven, numera aflämnat flyttningsbetyg. De vid granskningen förekomna anmärkningar skola upptagas å en (i enlighet med hosföljande formulär n:r 5 upprättad) förteckning, som bifogas mantalslängden; och skall denna med tillhörande handlingar senast den 15 mars af pastor återställas till mantalsskrifningsförrättaren.

Sedan i anledning af pastors anmärkningar vederbörliga rättelser och tillägg ägt rum i mantalslängden, skall längden anses justerad; dock må den, som jämlikt § 3 mom. 1 tredje punkten anmält inflyttning under året från annat distrikt, äga att inom maj månads utgång hos mantalsskrifningsförrättaren medelst intyg af pastor i mantalsskrifningsorten styrka uppgift om namn och ålder; och skall, där så sker, för honom i längden gjord anteckning, att han icke är i församlingen kyrkoskrifven, öfverstrykas.

Senast den 20 mars skall den justerade mantalslängden aflämnas till ordföranden i taxeringsnämnden för det ändamål, hvarom i förordningen angående bevilning af fast egendom samt af inkomst förmäles.

Under den tid, mantalslängden finnes hos mantalsskrifningsförrättaren eller pastor, bör den hållas tillgänglig för dem, som däraf önska taga del.

Sedan årets pröfningsnämnd afslutat sina göromål, emottagas mantalslängderna af vederbörande häradsskrifvare och magistrater för att, jämte tillhörande bilagor och jämlikt formulär n:r 6 upprättadt sammandrag, bifogas årets kronoräkenskaper; börande duplettexemplar af samma längder och sammandrag likasom protokollen förvaras hos häradsskrifvarna och magistraterna.

§ 15.

Uraktlåter uppgiftspliktig att i behörig tid aflämna mantalsuppgift, må, jämte det anteckning om de försumliges namn och hemvist af förrätningsmannen i protokollet verkställes, felande uppgift, om den försumlige finnes inom orten, efter anmodan af mantalsskrifningsförrättaren, honom affordras genom stadsfiskal i stad samt länsman eller fjärdingsman på landet. Tredskas den försumlige eller finnes han icke inom orten, skall mantalsskrifningsförrättaren anmäla förhållandet hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som äger att med föreläggande af vite införskaffa den felande handlingen.

Genast efter mottagandet af den i § 8 mom. 5 omförmälda längd skall mantalsskrifningsförrättaren förelägga en hvar därå upptagen person, hvilken försummat honom åliggande skyldighet att aflämna flyttningsbetyg, att inom viss lämplig tid efter föreläggandets delfående hafva fullgjort omförmälda skyldighet. Delgifningen af beslutet ombesörjes af stadsfiskal i stad samt länsman på landet. Dessa skola äfven vaka öfver att föreläggandet efterlefves. Tredskas den försumlige, har stadsfiskalen eller länsmannen att skyndsamt därom göra anmälan hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som förelägger den försumlige att vid vite fullgöra sin kyrkoskrifningsskyldighet.

Krono- och stadsbetjänt, som verkställer infordrande af felande uppgift eller delgifvande af föreläggande, som ofvan sägs, äger att därför af den försumlige undfå godtgörelse med en krona för hvarje förrättning.

Den, som genom uteblifven eller oriktig uppgift föranleder, att någon skattskyldig undgår att utgöra mantalspenningar, skall för gäldande däraf vara ansvarig.